לא מקניא נפשה מעיינא דסיפא (למעוטי מאי) למעוטי חליצה, סד"א תיתי בק"ו מיבמה: *מה יבמה שאינה יוצאה בגט יוצאה בחליצה, קו"ו שיוצאה בגט אינו דין שיוצאה בחליצה, קמ"ל, ואימא הני אמר קרא °ספר כריתות =*ספר כורתה ואין דבר אחר כורתה: בכסף: מנ"ל, ותו הא דתנן *האב זכאי בבתו בקדושיה בכסף בשטר ובביאה מנלן דמיקניא בכסף, וכסף דאבוה הוא? אמר רב יהודה אמר רב דאמר קרא °ויצאה חנם אין כסף-אין כסף לאדון זה אבל יש כסף לאדון אחר ומאן ניהו אב, ואימא לדידה? *הכי השתא אביה מקבל קידושיה דכתיב °את בתי נתתי לאיש הזה ואיהי שקלה כספא! ואימא ה"מ קטנה דלית לה יד לקבל קידושין אבל נערה דאית לה יד לקבל קידושין תקדיש איהי נפשה ותשקול כספא? אמר קרא °בנעוריה בית אביה-כל שבח נעורים לאביה, ואלא הא דאמר רב הונא אמר רב *מנין שמעשה הבת לאב שנאמר °וכי ימכור איש את בתו לאמה מה אמה מעשה ידיה לרבה °אף בת נמי מעשה ידיה לאביה תיפוק ליה °מבנעוריה בית אביה אלא בהפרת נדרים הוא דכתיב, *וב"ת נילף מינה? *ממונא מאיסורא לא ילפינן, וכי תימא נילף מקנסא, ממונא מקנסא לא ילפינן, וב"ת נילף מבושת ופגם? שאני בושת ופגם דאבוה שייך בגוייהו? אלא מסתברא דכי קא ממעט יציאה

לא מקניא נפשה. דגנאי הוא לה הלכך בטיל לה לתורת חליפין בקידושין ואפילו בכלי שיש בו שוה פרוטה לא יהיב לה בלשון חליפין עד דיהיב לה בתורת לשון קנין לו קיחה לו קידושין: מה יבמה שאינה יוצאה בגט. דילפי' לקמן בהאי פרקין (דף יד.) כתיב לה תורה אור ולא ליבמה: בכסף מנלן. הכא עיקר ולעיל (דף ב.) לגבי גרדא נקטי ליה לתרוצי לשון קנין דמתני': וכאי בכסו. שהכסף יהיה שלו והוא מקבל השטר והוא מוסרה לביתה על כרחה לשם קידושין בעודה נערה: מנלן. הגך תרתי דמקניא בכסף כדקתני מתני' ומנלן שהאב זכאי בו כדקתני התם: ויצאה חנם. גבי אמה העבריה היוצאת מרשות אדון בסימני נערות ומצי למיכתב ויצאה חנם ולא בעי לאין כסף אלא למידרש ביה אין כסף לאדון זה שיוצאה ממנו אבל יש כסף לאדון אחר כשיוצאה ממנו: ואימא לדידה. הוי הלי כסף דהא לא כתיב אין לו כסף דתידוק מינה אין כסף לאדון זה כו' אלא הכי דוק מינה אין כסף ביציאה זו אבל יש כסף ביציאה אחרת ולעולם לדידה: ואיהי תשקול כספא. בתמיה אפשר שעל חנם זיכהו הכתוב בקבלת קדושיה: ואימא ס"מ. דזכי ליה לקבלם בקטנה שאין לה יד דלאו בת דעה היא ואע"ג דקרא דמוליא שם רע בנערה כתיב דכתיב (דברים כב) ונתנו לאבי הנערה לעולם דקדשה ניהלה בקטנותה: אבל נערה דאית לה יד. משהביאה שתי שערות גדולה לכל דבר לכל עונשין ולממון שמקחה מקח וממכרה ממכר איהי תקדיש נפשה כו': בנעוריה בית אביה. הכי דרשי לה כל זמן שבנעוריה היא של אביה דכל שבח הבא לה, לאביה הוא: נלמד. קרא יתירא הוא ודרשי ליה בתו הרי היא לו כאמה ובתו נערה אמה תשמעי' דאי בקטנה לא אינטריך השתא זבוני מזבן לה מעשה ידיה מבעיא: תיפוק ליה מבנעוריה. אי מינה הוי מצי למילף אלא על כרחך מדלא יליף מהתם שמעינן מינה לא לשבח נעוריה אתיא לגופיה אינטריך גבי נדרים דקאי עליהו: וכי תימא נילף. ממון מנדרים ממונא מאיסורא כו': וכי תימא נילף. כסף קידושיה מכסף קנסא שאונס ופתוי לאביה ממשיה כסף: ממונא מקנסא לא ילפינן. שהקנס כולו חדוש ומחדוש לא גמרינן ואכתי קידושיה מנלן דלאביה הוי: מבושת ופגם. דקיימא לן בכתובות (דף מ:) שהמאנס טתן בושת ופגם ולאב והגהו לאו קנסא ניהו: דאבוה שייך בגוייהו. שם לו דין אלוק בהן שם בידו לביישה ולפוגמה בשביל ממון שיתנו לו דאי בעי מסר לה למנוול ומוכה שחין דהויא לה בושת ופגם ואנס זה שבא עליה מהסר מתון זה שזילזלה ולא יקפלו עליה תובעין: אלא. לעולם מקרא דאין כסף לאדון זה נפקא ודקשיא לך ואימא לדידה? מסתברא דלאביה דכי קממעט יליאת לירושין מדין יליאת אמה העבריה ודא לומר כאן אין כסף אבל ביליאת לירושין יש כסף: יליאה

לא מקניא נפשה. דגנאי הוא לה הלכך בטיל לה לתורת חליפין בקידושין ואפילו בכלי שיש בו שוה פרוטה לא יהיב לה בלשון חליפין עד דיהיב לה בתורת לשון קנין לו קיחה לו קידושין: מה יבמה שאינה יוצאה בגט. דילפי' לקמן בהאי פרקין (דף יד.) כתיב לה תורה אור ולא ליבמה: בכסף מנלן. הכא עיקר ולעיל (דף ב.) לגבי גרדא נקטי ליה לתרוצי לשון קנין דמתני': וכאי בכסו. שהכסף יהיה שלו והוא מקבל השטר והוא מוסרה לביתה על כרחה לשם קידושין בעודה נערה: מנלן. הגך תרתי דמקניא בכסף כדקתני מתני' ומנלן שהאב זכאי בו כדקתני התם: ויצאה חנם. גבי אמה העבריה היוצאת מרשות אדון בסימני נערות ומצי למיכתב ויצאה חנם ולא בעי לאין כסף לאדון זה שיוצאה ממנו אבל יש כסף לאדון אחר כשיוצאה ממנו: ואימא לדידה. הוי הלי כסף דהא לא כתיב אין לו כסף דתידוק מינה אין כסף לאדון זה כו' אלא הכי דוק מינה אין כסף ביציאה זו אבל יש כסף ביציאה אחרת ולעולם לדידה: ואיהי תשקול כספא. בתמיה אפשר שעל חנם זיכהו הכתוב בקבלת קדושיה: ואימא ס"מ. דזכי ליה לקבלם בקטנה שאין לה יד דלאו בת דעה היא ואע"ג דקרא דמוליא שם רע בנערה כתיב דכתיב (דברים כב) ונתנו לאבי הנערה לעולם דקדשה ניהלה בקטנותה: אבל נערה דאית לה יד. משהביאה שתי שערות גדולה לכל דבר לכל עונשין ולממון שמקחה מקח וממכרה ממכר איהי תקדיש נפשה כו': בנעוריה בית אביה. הכי דרשי לה כל זמן שבנעוריה היא של אביה דכל שבח הבא לה, לאביה הוא: נלמד. קרא יתירא הוא ודרשי ליה בתו הרי היא לו כאמה ובתו נערה אמה תשמעי' דאי בקטנה לא אינטריך השתא זבוני מזבן לה מעשה ידיה מבעיא: תיפוק ליה מבנעוריה. אי מינה הוי מצי למילף אלא על כרחך מדלא יליף מהתם שמעינן מינה לא לשבח נעוריה אתיא לגופיה אינטריך גבי נדרים דקאי עליהו: וכי תימא נילף. ממון מנדרים ממונא מאיסורא כו': וכי תימא נילף. כסף קידושיה מכסף קנסא שאונס ופתוי לאביה ממשיה כסף: ממונא מקנסא לא ילפינן. שהקנס כולו חדוש ומחדוש לא גמרינן ואכתי קידושיה מנלן דלאביה הוי: מבושת ופגם. דקיימא לן בכתובות (דף מ:) שהמאנס טתן בושת ופגם ולאב והגהו לאו קנסא ניהו: דאבוה שייך בגוייהו. שם לו דין אלוק בהן שם בידו לביישה ולפוגמה בשביל ממון שיתנו לו דאי בעי מסר לה למנוול ומוכה שחין דהויא לה בושת ופגם ואנס זה שבא עליה מהסר מתון זה שזילזלה ולא יקפלו עליה תובעין: אלא. לעולם מקרא דאין כסף לאדון זה נפקא ודקשיא לך ואימא לדידה? מסתברא דלאביה דכי קממעט יליאת לירושין מדין יליאת אמה העבריה ודא לומר כאן אין כסף אבל ביליאת לירושין יש כסף: יליאה

כל מקניא אפילו מסירה לחופה ומאי דאיה אימא ה"מ קטנה אבל נערה לא כדאמר הכא וי"ל דהאי קרא אם בתי נתתי ע"כ אינו בנערה כדפריטית ונהי דלענין קידושין עכל לפרש אם בתי נתתי כשהיתה קטנה החופה מ"מ לפרש אלא בנערה דאי בקטנות מ"כ היתה נשואה כשזינתה ודינה בחנק ולא בסקילה דעל זנות של קטנות לא מיחייבה: ורבי תימא נילף מבושת ופגם. תימה היכי בעי למימר נילף קידושין מבושת ופגם הא בושת ופגם לא ידעינן שהן לאב אלא מקידושין דאמר בסוף אלו נערות (כתובות דף מ:) דאי בעי מסר לה למנוול ומוכה שחין וכ"ת דע"מ מיהא דאי בעי מסר לה כשהיתה קטנה והיה עומד לה בושת זה אף בנערות מ"כ גם כשהיא בוגרת יהא בושת ופגם אל אב מהאי טעמא וי"ל דלא דמי בוגרת לנערות דהכי דלא יליפינן מהפרת נדרים כולה מלתא לענין הא יליפינן אלא יתמוך כח האב אלא אמי נערות כי ההיא דלקמן ומה סימנין שאין מוליאין מרשות אב מוליאין מרשות אדון בנערות שמוליאה כו' ומנא לן הא דבנערות מוליא מרשות אב לקידושין ולכל דבר אי לאו דיליפינן מהפרת נדרים מיהו לא נהירא כיון דבטעמא תליא מלתא דאי בעי מסר לה בקטנות כך שייך דבר זה לבגרות כמו לנערה לכן כ"ל לעיל ואימא ה"מ קטנה כלומר קטנה שייך לעשות אותו ק"ו דהשתא אבה מקבל קדושיה אהי תשקול כספא כיון שאין לה כלל יד לקדש עצמה אבל נערה דאית לה יד אהי תקדיש נפשה ותשקול כספא פירוש כיון דיש לה יד לקדש עצמה יהיו הקידושין שלה אבל אמת הוא שגם כשהיא נערה אביה יכול לקדשה וכשאביה מקדשה אז יהיו הקידושין שלו והשתא ניחא קושיא דלעיל דקרא אהי כשקדשה אביה והתם ילוף בושת ופגם מקידושין שע"י אביה שהם של אביה והכא ה"ק וכי תימא נילף מבושת ופגם קידושין שע"י עצמה שיהא של אביה מבושת ופגם כי ודאי מקידושי אביה ליכא למילפינהו שאינו על ידה לגמרי הם אבל מתחילה הוה ילוף בושת ופגם שאינו על ידה מקידושי אביה ובתר הכי אינא למילף מה שהוא על ידה ממה שאינו על יד אביה: יליאה

[לקמן יד.]

[לקמן ה. יד. סוכה כה:] [ספרי פרשה כי תבא נעין כח: ותף סב.]

[כתובות מו: ותף סה: [לקמן י.] תוספתא דסוטה פ"ב]

מהרש"ל

[3] ט"ל ר"ה מ"ל תשובות לשאולה של מרן בכסף ושיטת לאביו [בכתובות ליתא מינה הכי] △ קושיות הרשבא - שיהיה בכסף של הילדה ולא לאביה

נוסחא מרן

[1] שיטת הרמב"ן בכסף

[2] אבל נערה ולא לאביה

מהרש"ל

"וכי תימא" נגזרות שנתחלפו

[3] תוס' ר"י הזקן

[1] לא מקניא נפשה. הלכך אע"פ שהיא רוצה להתקדש בשתות פרוטה אין הקדושין כלום והפקינו תורת חליפין בקדושי אשה: [2] דסיפא. דתני וקונה את עצמה בשני דרכים: ואין דבר אחר כורתה. על ידי מעשה הבעל או שהיא עושה לבעל אבל מיתה מן שמיא מקנו לה: הא דתנן. בכתובות פרק נערה: ויצאה חנם. באמה העבריה היוצאת מרשות אדון בסימנים כתיב. וקא דייק אין כסף לאדון ביציאה של זו אבל יש כסף לאדון אחר ביציאתה ומאי ניהו אב שיש לו קדושי בתו: ואימא לדידה. ודרש הכי אין כסף ביציאה זו אבל יש כסף ביציאה אחרת ולהי דידה: ה"מ קטנה. ואע"ג דקרא איירי בנערה דכתיב ואם אמת היה וסקלוה וקטנה לאו בת סקילה היא מ"מ מדכתיב נתתי כבר קאמר שקדשה כשהיא קטנה וכשבא לדין היא נערה: ואלא. שיהא דאתקפתא הוא: מבושת ופגם. דממונא הוא: שייך בגוייהו שיש לו חלק בדבר ומשום הכי חוי דילה:

הגהות הב"ח

(א) תוס' ד"ה ואין וכו' תאמר באמה העבריה. נ"ב ע"ל דף מ מ סוף ע"א.